

1998-2008: DEU ANYS “A TOT VENT”
Isidor Cònsul

L'estiu de 1998, entre Sant Joan i Sant Pere, l'atzar em va convertir en editor de Proa. La cosa va anar molt ràpida: un cop de telèfon des d'Enciclopèdia Catalana i, dos dies després, un dinar i una oferta. Tan ràpid que a les postres ja havia acceptat i, a l'hora del cafè, el cap em bullia de projectes per encarar el repte que se'm proposava: reconduir Proa cap a una editorial dinàmica, moderna i competitiva. Si mirava enrere, veia com empenyia la força d'un catàleg prodigiós de setanta anys d'història i m'adonava, si mirava endavant, com n'era, d'engrescadora, l'oportunitat de pilotar una nau com Proa, segell de referència, amb la possibilitat de desplegar-hi una estratègia editorial que donés cabuda a tots els gèneres: la narrativa, sobretot, però també la poesia i el teatre, l'assaig i els estudis, les biografies i les memòries, els llibres de viatges, els de debat i els de no ficció.

Avui, però, toca centrar-se en la joia de la corona, la col·lecció “A Tot Vent”, que repica els 80 anys amb un extraordinari catàleg a l'esquena de la millor narrativa universal. Un catàleg que no s'havia de consolidar, perquè ja ho estava, però sí que calia continuar sense que grinyolés gaire respecte de la noblesa del seu passat. Els inicis mai no són fàcils i, els primers mesos, l'eufòria i l'entusiasme del dinar van ser apaivagats per un temps de desconcert i aprenentatge de l'ofici. Feia anys que em guanyava la vida amb els llibres, tenia una mínima experiència editorial com a director d'una col·lecció escolar a la Magrana d'abans, però no havia vist mai, en la seva totalitat, la cara oculta de la lluna. Els llibres eren - i ho són encara - objectes de culte sagrat, transmissors de la cultura i un dels invents definitius de la humanitat. Ara, però, tocava veure'ls amb criteri d'empresa i tractar-los des d'una perspectiva comercial. En aparença, tot era tan fàcil com triar bons llibres, publicar-los amb criteri i acompanyar-los en el seu itinerari: fer-los conèixer, aconseguir que la premsa en parli, mirar que trobin el seu espai a la llibreria i encomanar entusiasme als llibreters. Vetllar-los com si fossin fills, que en certa manera ho són.

El meu balanç d'aquests deu anys respecte de la col·lecció “A Tot Vent” té encerts i fracassos, com acostuma a passar sempre, però aprofitaré que estem d'aniversari per accentuar els punts positius començant per l'operació de maquillatge que va recuperar per a la col·lecció el color taronja dels orígens. Recordo, en aquest sentit, els anuncis de Sant Jordi de 1964, quan Proa i “A Tot Vent” van tornar de l'exili, que es parlava d'una festa taronja perquè la millor narrativa universal anava

vestida amb aquest color, el taronja d'”A Tot Vent”. Rere el color, hem recuperat el gravat de Josep Obiols, el vaixell goleta i l'emblema “navego a tot vent”, que el pas dels anys i el pes tirànic del disseny havien diluït i esquematitzat.

I també hi hem publicat bons llibres, és clar. Si parlem de clàssics, puc referir-me a l'èxit encara calent dels *Assaigs* de Montaigne, però també a les cinc edicions de la *Divina Comèdia* i les tres de l'*Alcorà* i d'*Els viatges*, d'Ibn Battuta. Així mateix, “A Tot Vent” s'ha enriquit amb recuperacions més que notables com *Ulisses*, de Joyce; *Lolita*, de Navokov i *Viatge al fons de la nit*, de L.F. Céline. Si anem als moderns, podem parlar de les novel·les d'Antonio Lobo Antunes, d'Ismail Kadaré, de Susan Sontag, de Julian Barnes, de Toni Morrison i Ingo Schulze, i del monument literari que són els contes de John Cheever. Finalment, quan escombrem cap a casa, n'hi ha de sobres amb el repòquer d'asos que suposen Jaume Cabré, Carme Riera, Joan F. Mira, Jordi Coca i Julià de Jòdar, al costat dels nous “juniors”, noms per sota de la trentena, com Borja Bagunyà i Òscar Cantero.

I com en qualsevol empresa també hi ha hagut errors, és clar. Però això, si us sembla, ho deixarem per un altre dia.